

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA – SAKSOFON

Cykl 4-letni nauki gry na saksofonie

Podstawowe kryteria oceniania uczniów

- prawidłowy aparat gry i postawa ucznia przy instrumencie,
- prawidłowa intonacja,
- umiejętności techniczne i wykonawcze,
- zgodność metro-rytmiczna wykonywanego tekstu utworu,
- jakość wykonawcza i opanowanie pamięciowe.

KLASA 1 (cykl 4-letni)

Zakres techniczny i repertuarowy

- znajomość budowy saksofonu oraz umiejętność składania, zakładania stroika, smarowania korka i czyszczenia instrumentu,
- opanowanie oddechu przeponowego,
- opanowanie podstaw zadęcia i emisji dźwięku,
- prawidłowa postawa podczas gry,
- właściwy układ rąk i palców oraz znajomość zasad palcowania,
- czytanie zapisu nutowego w kluczu wiolinowym,
- umiejętność gry legato i non legato,
- opanowanie skali od c¹ do c³,
- opanowanie podstaw gry pamięciowej
- gamy i pasaże majorowe do dwóch znaków przykluczowych,
- dwie etiudy/ćwiczenia o zróżnicowanej problematyce technicznej,
- duety i krótkie utwory z akompaniamentem.

Sprawdzanie umiejętności:

- popisy klasowe, koncerty szkolne,
- prezentacje klas pierwszych na koniec roku szkolnego.

OCENA – SAKSOFON (klasa 1, cykl 4-letni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry (zadęcie, układ ust, brak napięć mięśniowych).
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, wykraczający poza program nauczania danej klasy.
6. Utwór wykonany z pamięci.
7. Ciekawie prezentuje utwory pod względem artystycznym i muzycznym.
8. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od zbędnych napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje prawidłowe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i bez problemu uczy się utworów na pamięć.
6. Bardzo dobrze opanował materiał nauczania.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować podczas gry.
2. Kontroluje i prowadzi strumień powietrza, gra poprawnym dźwiękiem.
3. Prezentuje poprawne umiejętności techniczne.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Recytuje tekst nutowy z małymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolowaniem i prowadzeniem strumienia powietrza oraz z wydobyciem poprawnego dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna lub niestosowana.

5. Ma trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Opanował podstawowy materiał nauczania w wolnym tempie i z licznymi pomyłkami.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma bardzo duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolą oddechu i prowadzeniem strumienia powietrza, nie reaguje na jakość dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Nie stosuje wyraźnej artykulacji.
5. Ma duże trudności z nauką nut oraz w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, nie wykazuje systematyczności ani chęci poprawy błędów.
7. Zna jedynie część wymaganego materiału nauczania.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

- Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla klasy pierwszej.
- Błędy aparaturowe i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry na saksofonie.

KLASA 2 (cykl 4-letni)

Zakres techniczny i repertuarowy

- Rozwój techniki oddechowej i kontrola strumienia powietrza.
- Poprawa jakości dźwięku i podstawowa kontrola intonacji.
- Realizacja oznaczeń dynamicznych i akcentów.
- Artykulacja: legato, staccato, krótki portato.
- Rozszerzenie zakresu do f3; ćwiczenia pasaży w tym zakresie.
- Wprowadzenie ozdobników: tryl i przednutka.
- Samodzielna praca w domu nad utworami i ćwiczeniami technicznymi.

Sprawdzanie umiejętności

- Popisy klasowe, koncerty sekcyjne – wykonanie 1 utworu.
- Prezentacje techniczne: skale i pasaże do 2-ch znaków.
- Egzamin półroczny: 2 krótkie utwory z akompaniamentem.
- Egzamin promocyjny: 2 utwory z akompaniamentem (jeden z pamięci).

OCENA – SAKSOFON (klasa 2, cykl 4-letni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry (zadęcie, ustawienie stroika, brak napięć mięśniowych).
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym, wyrównanym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, wykraczający poza program nauczania danej klasy.
6. Bezbłędnie opanowuje utwory (gra z pamięci).
7. Prezentuje utwory ciekawie pod względem artystycznym i muzycznym, z uwzględnieniem dynamiki i frazowania.
8. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od zbędnych napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym i wyrównanym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i uczy się na pamięć bez większych trudności.
6. Bardzo dobrze opanował materiał nauczania.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować podczas gry.
2. Kontroluje i prowadzi strumień powietrza, gra zadowalającym dźwiękiem.
3. Prezentuje poprawne umiejętności techniczne.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Odczytuje tekst nutowy z małymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolą oddechu i prowadzeniem strumienia powietrza, a jakość dźwięku jest niestabilna.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.

4. Artykulacja jest niewyraźna lub niestosowana konsekwentnie.
5. Ma trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Opanował podstawowy materiał nauczania w wolnym tempie i z licznymi pomyłkami.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma bardzo duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu, nie reaguje na jakość dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Nie stosuje wyraźnej artykulacji.
5. Ma duże trudności z nauką nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, nie wykazuje systematyczności i chęci do poprawy błędów.
7. Zna jedynie część wymaganego materiału nauczania.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

- Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla swojej klasy.
- Błędy aparatuowe, oddechowe i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry na saksofonie.

KLASA 3 – SAKSOFON (cykl 4-letni)

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i jakości dźwięku; precyzja rozpoczęcia dźwięku, kontrola emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato oraz pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy, ułożenia rąk i palców oraz swobodnego trzymania instrumentu,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i płynności w szybkich przebiegach,
- kształtowanie frazy,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i umiejętności radzenia sobie z tremą,
- pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów,
- umiejętność samodzielnego, efektywnego ćwiczenia w domu (z wykorzystaniem metronomu i nagrań kontrolnych),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne pod względem melodycznym, rytmicznym i intonacyjnym,

- udoskonalenie umiejętności współpracy z akompaniatorem.

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe oraz molowe (do czterech znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie umiarkowanym, artykulacją legato i non legato,
 - c. we wszystkich gamach tercje.
3. **Prezentacje półroczne:**
 - a. dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden utwór z pamięci).
4. **Egzamin promocyjny:**
 - a. dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

OCENA – KLASA 3 (cykl 4-letni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń dba o prawidłową postawę i aparat gry, gra swobodnie, bez napięć mięśniowych.
2. Bardzo świadomie kontroluje oddech przeponowy i strumień powietrza, uzyskując pełny, piękny dźwięk we wszystkich rejestrach.
3. Układ rąk i palców jest prawidłowy i naturalny, nawet w trudnych technicznie fragmentach.
4. Sprawnie stosuje wszystkie rodzaje artykulacji (legato, non legato, portato, staccato) oraz płynnie łączy je w utworach.
5. Bezbłędnie realizuje wszystkie oznaczenia dynamiczne i agogiczne, świadomie kształtując frazę.
6. Swobodnie wykonuje ozdobniki (tryl, mordent, obiegnik, przednutka), zachowując czystość intonacji.
7. Bardzo dobrze opanowuje pamięciowo utwory i wykonuje je w wymaganym tempie.
8. Prezentuje wysoki poziom artystyczny, twórczo interpretuje utwory.
9. Jest laureatem konkursów organizowanych bądź współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się prawidłową postawą i aparatem gry, wolnym od większych napięć.
2. Bardzo dobrze kontroluje oddech i dźwięk w całej skali instrumentu.
3. Ręce i palce układa poprawnie, drobne napięcia nie zakłócają gry.

4. Swobodnie stosuje wszystkie rodzaje artykulacji.
5. Realizuje oznaczenia dynamiczne i kształtuje frazę z dużą muzykalnością.
6. Poprawnie wykonuje ozdobniki, niekiedy z drobnymi potknięciami.
7. Bardzo dobrze opanowuje pamięciowo materiał nauczania.
8. Prezentuje utwory z wyczuciem muzycznym, z drobnymi niedoskonałościami interpretacyjnymi.
9. Współpracuje z akompaniatorem i w zespole, reaguje na intonację.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma niewielkie trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale potrafi je korygować.
2. Kontroluje oddech i dźwięk, choć czasem występują zakłócenia w brzmieniu (zwłaszcza w trzeciej oktawie).
3. Umiejętności techniczne i biegłość palców są wystarczające, ale z drobnymi ograniczeniami.
4. Stosuje podstawowe artykulacje poprawnie, trudniejsze wymagają dalszej pracy.
5. Poprawnie odczytuje tekst nutowy, pojawiają się drobne błędy rytmiczne lub intonacyjne.
6. Wykonuje ozdobniki, lecz nie zawsze czysto lub w odpowiednim tempie.
7. Pamięciowo opanowuje materiał z niewielkimi pomyłkami.
8. Prezentacja sceniczna jest poprawna, choć z pewnymi oznakami tremy.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Strumień powietrza i intonacja bywają niestabilne, szczególnie przy zmianach rejestrów.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte, pojawiają się problemy z płynnością gry.
4. Artykulacja jest niejednolita, brak precyzji.
5. Czytanie nut i gra a vista sprawiają trudności.
6. Pamięciowe wykonanie utworu zawiera liczne błędy.
7. Zdolność współpracy z akompaniatorem ograniczona.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z postawą i aparatem gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu i jakością dźwięku, nie reaguje na intonację.
3. Umiejętności techniczne są bardzo słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna lub przypadkowa.
5. Ma duże trudności w nauce nut i opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela i nie wykazuje systematycznej pracy.

7. Opanował jedynie część wymaganego materiału.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

1. Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla swojej klasy.
2. Błędy w postawie, zadęciu i technice uniemożliwiają dalszy rozwój gry.
3. Brak kontroli nad dźwiękiem, artykulacją i intonacją.
4. Brak pamięciowego opanowania utworów i brak przygotowania do występów.

KLASA 4 – SAKSOFON (cykl 4-letni)

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i kształtowania barwy dźwięku; precyzja emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato, pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy oraz naturalnego układu rąk i palców,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i płynności w szybkich przebiegach,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą,
- pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów,
- samodzielne i efektywne ćwiczenie w domu (z metronomem, nagraniami kontrolnymi i analizą własnej gry),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne melodycznie, rytmicznie, dynamicznie i artykulacyjnie,
- rozwój indywidualnej kreatywności przy interpretacji utworów, różnicowanie stylów w utworach z różnych epok,
- doskonalenie gry zespołowej i współpracy z akompaniatorem, samodzielne dostrajanie się do fortepianu i utrzymanie stabilnej intonacji,
- rozwój umiejętności samodzielnego rozczytywania trudniejszych utworów,

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe i molowe (do pięciu znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie szybkim, artykulacją legato, portato i pojedyncze staccato,

- c. we wszystkich gamach durowych: tercje oraz dominanta septymowa z przewrotami,
 - d. gama chromatyczna.
3. **Prezentacje półroczne:** dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden utwór z pamięci),
 4. **Egzamin promocyjny:** dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

KLASA 4 – SAKSOFON (cykl 4-letni)

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i kształtowania barwy dźwięku; precyzja emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato, pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy oraz naturalnego układu rąk i palców,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i płynności w szybkich przebiegach,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą,
- pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów,
- samodzielne i efektywne ćwiczenie w domu (z metronomem, nagraniami kontrolnymi i analizą własnej gry),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne melodycznie, rytmicznie, dynamicznie i artykulacyjnie,
- rozwój indywidualnej kreatywności przy interpretacji utworów, różnicowanie stylów w utworach z różnych epok,
- doskonalenie gry zespołowej i współpracy z akompaniatorem, samodzielne dostrajanie się do fortepianu i utrzymanie stabilnej intonacji,
- rozwój umiejętności samodzielnego rozczytywania trudniejszych utworów,

Sprawdzanie umiejętności

- **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne – wykonanie 1 utworu.**
- **Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe i molowe (do pięciu znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie szybkim, artykulacją legato, portato i pojedyncze staccato,
 - c. we wszystkich gamach durowych: tercje oraz dominanta septymowa z przewrotami,

- d. gama chromatyczna.
- **Prezentacje półroczne:** dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden utwór z pamięci),
- **Egzamin promocyjny:** dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci)

OCENA – KLASA 4 (SAKSOFON, cykl 4-letni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje pełną dbałość o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i świadomie prowadzi strumień powietrza, gra pięknym, równym dźwiękiem w całym zakresie saksofonu, z poprawną intonacją i wibracją.
3. Poprawnie układa ręce i palce, biegłość techniczna jest wysoka, także w szybkich przebiegach.
4. Swobodnie stosuje artykulacje legato, non legato, portato oraz pojedyncze i podwójne staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, w tym utwory wykraczające poza program nauczania klasy.
6. Opanowuje pamięciowo utwory w szybkim tempie i bez błędów technicznych.
7. Twórczo i ciekawie prezentuje utwory pod względem artystycznym, świadomie kształtując frazę, interpretację i różnicując style epokowe.
8. Doskonale współpracuje z akompaniatorem i w zespole, samodzielnie dostraja się do fortepianu i utrzymuje stabilną intonację.
9. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń dba o prawidłową postawę i aparat gry, minimalne napięcia nie zakłócają gry.
2. Kontroluje oddech i strumień powietrza; dźwięk jest ładny i wyrównany, drobne niedoskonałości w wibracji lub intonacji.
3. Poprawnie układa ręce i palce.
4. Stosuje wszystkie podstawowe artykulacje (legato, non legato, portato, staccato) z niewielkimi niedociągnięciami.
5. Dobrze odczytuje nuty i uczy się utworów na pamięć.
6. Opanowuje materiał nauczania bardzo dobrze.
7. Prezentuje utwory muzykalnie, interpretacja może zawierać drobne niedociągnięcia.
8. Współpracuje z akompaniatorem i w zespole, reagując na intonację.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować.
2. Kontroluje oddech i dźwięk, czasami występują zakłócenia w intonacji lub barwie.
3. Umiejętności techniczne są poprawne, ograniczone w szybkich przebiegach lub trudnych ozdobnikach.
4. Stosuje artykulację poprawnie, trudniejsze fragmenty wymagają korekty.
5. Odczytuje nuty z drobnymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.
7. Prezentacja sceniczna jest poprawna, pojawiają się oznaki tremy.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem postawy i aparatu gry.
2. Strumień powietrza, barwa i intonacja bywają niestabilne.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja i ozdobniki są nieprecyzyjne.
5. Trudności w czytaniu nut i pamięciowym opanowaniu utworów.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z postawą i aparatem gry.
2. Brak kontroli nad oddechem, dźwiękiem i intonacją; nie reaguje na wskazówki dotyczące brzmienia.
3. Umiejętności techniczne są bardzo słabe.
4. Brak wyraźnej artykulacji i precyzji ozdobników.
5. Duże trudności z nauką nut i pamięciowym opanowaniem utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, brak systematyczności i motywacji.
7. Opanował jedynie część materiału.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

1. Uczeń nie opanował podstawowych wymagań swojej klasy.
2. Błędy aparatuowe, intonacyjne i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój.
3. Brak kontroli nad dźwiękiem, artykulacją i interpretacją.
4. Brak pamięciowego opanowania utworów i przygotowania do występów.